

DİĞER ÖZEL DOSYALAR

**KVK'DA YER ALAN TRANSFER FİYATLANDIRMASI
YOLUYLA ÖRTÜLÜ KAZANÇ DAĞITIMI HÜKÜMLERİ
KAPSAMINA KOOPERATİFLER DE GİRMEKTE MİDİR?**

**ÖZEL DOSYA
NO:30**

5520 sayılı K.V.K.nun 13. maddesi hükmü dikkate alındığında kooperatiflerin;

Ortakları

Ortaklarının ilgili bulunduğu gerçek ve tüzel kişiler

İdaresi, denetimin, sermayesi bakımından doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunduğu veya nüfuzu altında bulundurduğu gerçek ve tüzel kişiler ile

Emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit edilen bedel veya fiyat üzerinden mal teslimi veya hizmet ifasında bulunması durumunda, kooperatif kazancının tamamen veya kısmen transfer fiyatlaması yoluyla örtülü olarak dağıtılmış sayılacaktır. Kooperatiflerin ortakları ile olan bu ilişki dışında , ortaklarının eşleri, ortakların veya eşlerinin üstsoy veya altsoyu ile üçüncü derece dahil kan bağı olanlar ve sıhri hısımları ile emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit edilen bedel veya fiyat üzerinden mal teslimi veya hizmet ifasında bulunması durumunda da kooperatif kazancının tamamen veya kısmen transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılmış sayılacaktır.

Emsallere uygunluk ilkesi; ilişkili kişilerle yapılan mal veya hizmet alım ya da satımında uygulanan fiyat veya bedelin, aralarında böyle bir ilişkinin bulunmaması durumunda oluşacak fiyat veya bedele uygun olmasını ifade eder. Burada emsallere uygun fiyat ya da bedel, aralarında ilişkili kişi tanımı kapsamında söz konusu bu fiyat ya da bedeli etkileyecek her hangi bir bağ, ilişki olmayan kişilerin, tamamen işlemin gerçekleştiği andaki koşullar altında oluşturduğu, piyasa ya da pazar fiyatı olarak da adlandırılan tutarı ifade etmektedir. Bu şekilde oluşan fiyat ya da bedel işlem anında hiçbir etki olmaksızın objektif olarak belirlenen ideal tutardır.

Diğer kurumlar vergisi mükellefleri gibi kooperatifler de ilişkili kişilerle yaptığı işlemlerde uygulayacağı fiyat veya bedelleri K.V.K.nun 13. maddesinde belirtilen; karşılaştırılabilir fiyat yöntemi, maliyet artı yöntemi, yeniden satış yöntemlerinden birisini kullanarak tespit edeceklerdir. Bir başka ifadeyle emsallere uygun fiyat ya da bedelin tespitinde mükelleflerin uygulayabileceği üç ayrı yöntem öngörülmektedir.

Kooperatifler emsallere uygun fiyata ulaşmada bu yöntemlerin hiçbirisini uygulamıyorlarsa, kendi belirleyebileceği ve daha doğru sonuç verdiği inandığı bir yöntemi de transfer fiyatlandırmasına konu işlemlere uygulayabilir. Şayet kooperatifler ilişkili kişilerle yaptığı işlemlerde yukarıda belirtildiği şekilde fiyat veya bedel tespit etmemişlerse, bir başka ifadeyle emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak fiyat ve bedel tespit etmişlerse, kazancın transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak aktarıldığı kabul edilecektir.

Kurumlar Vergisi muafiyeti bulunmayan S.S. Saygın İşyeri Yapı Kooperatifinin yönetim kurulu üyesi olan Hüseyin ÇAM'ın, %99 hissesine sahip olduğu ÇAM Anonim Şirketine ortak dışı işlem ile işyeri satışı gerçekleşmesi durumunda kooperatif, söz konusu Anonim Şirkete satacağı işyerinin satış fiyatını tespit ederken; karşılaştırılabilir fiyat, maliyet artı veya yeniden satış yönteminden birisini dikkate alarak satış fiyatını tespit etmelidir. Örneğin söz konusu işyerinin maliyet bedelinin 100.000 YTL olması durumunda böyle bir ilişki içerisinde bulunmayan 3.kişilere de işyeri satışlarında % 20 kar uygulanıyorsa, ÇAM A.Ş.'e gerçekleştirilecek işyeri satışında uygulanması gereken fiyat 120.000 YTL olacaktır. Şayet kooperatif bu fiyatın altında bir bedelle örneğin 100.000 YTL bedelle işyerini söz konusu Anonim Şirkete satarsa, transfer fiyatlandırması yoluyla kazancını örtülü yoldan dağıttığı için tarhiyata muhatap olacaktır.

Veya kurumlar vergisi muafiyeti bulunmayan S.S. Paylaşım Konut Yapı Kooperatifinin ortağı olan Kenan ATEŞ'in kardeşi Ahmet ATEŞ ile kooperatif tüzel kişiliği arasında hizmet alımı gerçekleştirilmişse, gerçekleştirilen hizmet alım bedelinin yukarıda belirtilen yöntemlerden birisine uygun olarak tespit edilmesi gerekir. Eğer bu yöntemlere aykırı olarak ya da bu yöntemlerin hiç birisi kullanılmadan gerçekleştirilecek hizmet alımının tespiti halinde kooperatifin kazancının transfer fiyatlandırması yoluyla dağıtıldığı gerekçesi ile tarhiyata muhatap olması söz konusudur.